

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten 33-
vuotikokous ilmestyy Astoriassa, Ore., joka
tuntuu The Western Workmen's Publ.
Society'n kustantamana.

Tilauhinnot Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.
Entered as second-class matter July 18th
1911, at the Post Office at Astoria, Oregon,
under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:

One year \$1.50 — 6 months 90c.

IN CANADA:

One year \$1.75 — 6 months \$1.05

TOIMITUS:

MAIJU NURMI

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAMAMÄÄRÄ
OSOTTAA:

UUSIA107
UUDISTUKSIA 72
KATKENNUT 66

KATSAUKSIA

Lapsityö lisääntynyt ja työpäiviä
pidennetty.

Työtoimiston toimeenpanemat tutkimukset lapsityön suhteen osoittavat, että sodan ajalla on lapsityö lisääntynyt tuntuvasti ja lasten työpäiviä entisestä lainmäärästä 8-tuntisesta on jätetty. Sodan ajalla, jolloin Amerikan tehtailijolla oli suuria tilauksia Euroopaa ja kun miehiä vietin teollisuuslaitoksista rintamalle ja harjoitusleirille, täytyi miesten tilalle asettaa lapsia. Ja jotta tehtailijain riistosaalis tulisi mahdollisimman suureksi, tuli lapsityöläisten rikkominen aivan julkiseksi ja yleiseksi, lapsityöläisten työpäiviä jatkettiin entisestä lainmäärästä 8-tuntisesta 10 jopa 12-tuntiseksi. Sodan ajalla koetettiin tällainen surullinen asiantila lopettaa uuden lapsityölain avulla, joka olisi rajoittanut lapsityön melkoilla vähin, mutta muistamme miten sen lain kanssa kävi. Yhdeksän kumosi sen "perustuslakivastaisena". Ja niin saivat tehtailijat ja muut lapsityön riistäjät harjoittaa esteettömästi pienokaisen riistääntä edelleenkin.

Työtoimiston tutkimukset osoittavat, että muutamia poikkeuksia lukuunottamatta on kaikissa teollisuuslaitoksissa rikottu lapsityölakia, joka kieltää 14—16 v. nuorempia lapsia pitämästä työssä. Tutkijat ovat tavanneet melkein kaikissa teollisuuslaitoksissa ja kannattimissa lapsityöläisiä alle 12 ikäv. ja hyvin paljon pienokaisia olle 10 vuoden.

Korkeat elinkustannukset ja syntymä-
väisyyden aleneminen.

New Yorkin terveys-departmentin bulletini osoittaa, että vuoden 1919 ensimmäisen kahdeksan kuukauden ajalla on syntymäväisyys alentunut 8,576 verrattuna samoihin kuukausiin v. 1918. Myöskin on avioliittojen lukumäärä suuresti vähentynyt. Bulletinissä arvelaan syntymäväisyyden alenemisen ja avioliittojen vähenemisen johtuvan korkeista elinkustannuksista ja muuten vaikeista taloudellisista olosuhteista. Departmentti ennustaa, että jos elinkustannukset eivät pian alene, tulee syntymäväisyyden aleneminen jatkumaan.

Onko sosialismi taas hajottamassa
perhe-elämää?

Useissa tämän maan suurkaupungeissa tehtyjen tutkimusten mukaan on perheellisten naistyöläisten luku-

määrä lisääntynyt tavattoman suurena määränä viimeisen kahden vuoden ajalla. Kolme vuotta sitten laskettiin olevan 11 työmestä jokaista työssäkulkevaa naista kohden. Nykyään lasketaan useampien suurkaupunkien perheiden leivänhankkijoista olevan 5—15 prosenttiin naisia.

Perheiden lukumäärä, joissa perheenäiti on myöskin leivänhankkija, lasketaan Chicagossa olevan 12.3; Cincinnatiassa 13.3; Clevelandissa 6.5; Columbuksessa, Ohiossa ja Dallasissa, 9.3; Denverissä, 3.9; Kansas Cityssä 10.7; Minneapolisissa ja St. Paulissa, Minn., 6.3; New Yorkissa 15.1; Portlandissa, Ore. 11.2; San Franciscossa, Cal., 4.3; Seattlessa, Wash., 7.1; St. Louisissa 4; ja Wichitaassa, Kan. 9.3.

Useammalla meistä työläisnaisista on kokemusta siitä minkälaista on kodinhoito ja perhe-elämä silloin kun äiti on pakotettu työskentelemään kodin ulkopuolella 8—10 tuntia päivässä. Äitiä työskentely kodin ulkopuolella ei suinkaan olisi moitittavaa, jos heille ei olisi vielä sen lisäksi suoritettavaa kotityötä ja perhehoitoa ja jos lapset olisivat äidin työssä ollessa hyvässä turvassa ja kunnollisessa hoidossa. Mutta nykyinen yhteiskunta ei sellaisia laitoksia varusta lapsuudelle, joiden äitien täytyy korkeiden elinkustannusten pakottamana mennä ansiotyöhön. — Kapitalistinen yhteiskunta se on kuin hajottaa perheen. Sosialismin tehtävä on myöskin kodin ja perhe-elämän uudelleen luominen.

Äänioikeuden myöntäminen naisille.

Mailman silmissä on selittämättömiä kuinka kansanvaltaisuus sellaisessa maassa, jota pidetään tienraivaajana kansanvaltaisten kansojen joukossa, on niin hidas antamaan naisille oikeuden äänestä. Me olemme itsestään kieltäytyneet tunnustamasta naisia kansalaisiksi, osaksi tästä suuresta vapaasta hallituksesta, joka jo varhaisina aikoina julisti olevansa kansan hallitus, kansan kautta ja kansaa varten. Naiset eivät ole ihmisiä. Heillä ei ole mitään osallisuutta meidän hallitukseemme, mikäli yleinen kansallinen politiikka on kysymyksessä.

Ja kuitenkin naisilla muissa maissa on äänioikeus — maissa joiden oletetaan olevan alemmalla kehitystasolla kuin vapaa Amerika on, joka on kansanvaltaisuuden maa. Äänioikeus myönnettiin naisille

Man-saarella vuonna	1881
Uudessa Seelannissa	1893
Australiassa	1902
Suomessa	1906
Norjassa	1907
Islannissa	1913
Tanskassa	1915
Venäjällä	1917
Canadassa	1918
Itävallassa	1918
Tshekko-Slovakiassa	1918
Englannissa	1918
Saksassa	1918
Unkarissa	1918
Irlannissa	1918
Puolassa	1918
Skotlannissa	1918
Walesissa	1918
Hollannissa	1919
Ruotsissa	1919
Italassa	1919

Yhdysvaltain kongressi on hyväksynyt vuosikymmeniä kestäneen agitaation tuloksena naisten äänioikeutuksen kansalliseen perustuslakiin, mutta tarpeellinen määrä valtioiden lainlaajakuntia ei ole vielä lisäystä vahvistanut, kuten perustuslaki edellyttää ennenkuin lisäys astuu voimaan.

Väittelyn johdosta.

Emmeköhän, toverittaret, heitä jo kiastelu virkkauksesta. Kovinpa

sitä oltiinkin kärkeä tarttumaan "Hilriileijonan" tunnelmakyhkykseen. No, ehkäpä ne mielipiteet, joita tästä jutusta on lausuttu, eivät ole kehtään vahingoittaneet eikä loukanneet. Onhan meidän naisten nypläyksistä sanottu runoissakin ja yleensähan siitä, varsinkin, miehillä tapaa olla paljonkin sanomista. Ja jos olemme rehellisiä, niin meidän täytyy myöntää, että nypläysten harrastelu suuressa määrin työläisnaisten keskuudessa melkein lähentelee inohimoista pahetta, kuten mielellä korttipeli tai "kämpläys". Jokainen tiedämme, että on hyvin paljon naisia, jotka kuluttavat niin paljon aikaa nypläyksiin, etteivät he ehdi esim. osastotehtäviinkään. Me tiedämme, että tällainen nypläysten harrastelu on usein suurena häirtana niille pyrkimyksille, joita me valvutuneet sosialistit pidämme kaikista tärkeimpänä, nim. osastotoiminta ja luokkatietoisuus. Silloin kun me tällaista näemme, ei suinkaan ole väärin, jos sanomme, että nypläys ja virkkaus — niin jalo taito ja tiede kuin se muuten onkin — on silloin moitittava, jopa katsottava suorastaan paheeksi. Ne, jotka ovat virkkausta ja virkkaajia arvostelleet, tosin ankarin sanoin, ovat näemmä tehneet sen tältä kannalta.

Tästä jutusta on vielä julkaisematta suuri tukku kirjoituksia, joissa kirjoittajat kiittävät virkkaustaitoa ja omaa virkkauskyykyä, mutta kun sellaisista on jo julaitu asiallisimpia saman verran kuin virkkausta arvostelevaliakin kirjoituksia, niin eiköhän tästä "väitteleminen" jo riitä. Mitäpä erikoista hyötyä siitä on kenellekään, jos joku sanoo, että virkkaus on hyvä ja joku sanoo, että se ei sitä ole. Siis kun tästä jutusta on julaitu se mikä on ollut enimmäin asiallista, niin se saa jäädä siihen asti kun "Hilriileijona" asian aloittajana sanoo vielä jotakin.

Muistakaahan, kynällijät, LASTEN KEVÄTTÄ kirjoituksilla. Kirjotukset Lasten Keväteen pitäisi olla sen toimituksella tk. loppupuolella ja kuvav. puolivälissä. Erittäinkin ovat tervetulleita lyhyet, lapsille lausuttaviksi sopivat runot.

Toveritar on saanut suuren joukon uusia kirjeenvaihtajia hiljattain, joka on mitä ilahuttavin selkeä. Näkyy, että melkein kaikissa osastoissa vuoden vaihteessa virkkaajiltoja valittaessa, on muistettu myöskin Toveritarta. Toverittarella on useita monivuotisia hyvin kykeneviä ja ahkeria kirjeenvaihtajia, jotka mallikelpoisesti selostelevat työläisten oloja ja rientoja paikkakunnillaan.

Myöskin on Toveritar saanut useita uusia asiamiehiä ja entiset ovat kai myöskin erikoisesti innostuneet Toverittaren tilausten ottamiseen, koska numerot osottavat ripeää ylöspäin nousua. Se on kurssi, joka pitäisi pitää päällä, jotta tämän kevätkäytön ajalla saataisiin Toverittaren tilajamäärä hyvin lähelle kymmentä tuhatta. Toveritar ei saanut helmikuuta levityskokoukseen, joko sille melkein ikään kuin itsestään kuuluisi, syystä, että siinä kuukaudessa on sosialistinen Naistenpäivä, jolloin naiset kaikkialla toimivat erikoistilaisuuksia naisten valmistamiseksi. Mutta siitäkin huolimatta tehdämme yksimielinen ryntäys yli maan Naistenpäivänä Toverittaren tilausten hankkimiseksi. — Siis reima kurssi, asiamiehet, Naistenpäivänä Toverittaren levittämiseksi!

SEATTLE, WASH.

Koska osaston viime kokouksessa valitsivat minut Toverittaren kirjeenvaihtajaksi, niin koetan siis kynnyn mukaan sen täyttää.

Ensiksi, ikävä kyllä sanoa, on osastomme toimint ollut hyvin heikkoa jalestä joulun. Ne pienet voitmat, jotka täällä ovat toimineet jo

Toverittaren toimittajan toimi

ilmoitetaan täten haettavaksi. — Hakijalta vaaditaan, että hän on vähintään vuoden kuulunut sosialistipuolueeseen ja omaa suomen- ja englanninkielen taidon. Hakemukset palkkavaatimuksen ohella on jätettävä helmikuun 28 p:n mennessä osoitteella:

JOHTOKUNTA,

Box 99, Astoria, Ore.
Astoriassa, Ore., tammik. 29 p:nä, 1920. — Johtokunta.

pitemmän ajan, ovat toistaiseksi otaneet vähä lepoa. Ja toisissa osastomme jäsenissä ei ole intoa suinkaan koska eivät sitä näytä ulos kehottamallakaan.

Myöskin on häirtana työttömyys, mikä suuressa määrin täällä nyt vallitsee. Suuret joukot työläisiä, muiden muassa osastomme jäseniä, ovat pakotettu työn etsintään muualla, kauhean kalliin elämän ylläpitämisen vuoksi, mikä täällä on aivan rajatonta. Työttömän luku lisääntyy ja huoneitten vuokrat sekä ruoka taasenkin on kohonnut.

Kaikesta päättäen näyttää että tavalla tai toisella koetetaan saada työvien kärsivällisyys niin tyystin loppumaan, että niiden on pakko nousta kapinaan, jos mieli elämää jatkaa.

Wyomingin kaivantolhin työn etsintään on jo mennyt useita tovereitamme, mitkä ehtivät olla vaan hyvin lyhyen ajan keskuudessamme, vaan sillä lyhyellä ajalla he kuitenkin toimivat niin utterasti, että me heitä kaipauksella jääme muistamaan.

Ja nyt taasen lähtee räätilä Hebron perhe ja Lahdet. He olivat aina mukamme ja ottaa ehkä kauan ennenkuin saamme heidän vertaisiaan. Kuitenkin on yksi hyvä toivo näistä poistuneista tovereistamme, että he muualla tulevat ne paikat täyttämään, mitkä täällä jää vajaaksi. Toivon heille taistelutarmoa edelleen riittämään.

Huvitoimikuntaa taasen lisättiin neljällä uutteralla henkilöllä. Nyt siis on toivoa taas jotakin nähdä näyttämöillämme, koska he jo viime pyhä-iltana näkyivät roolla jakavan. Olen kuullut että ne yhteiset illamat, osastomme ja radikaalien homma Centralian vangittujen hyväksi tulevat pidettäväksi helmikuun 15 p:n seuduilla, 31st ave. haalilla. Vaan kun en ole aivan varma päivästä niin seuratkaa Toveria, kyllä sieltä näette tarkemmin.

Toverittaren viimeinen kirjeenvaihtaja käväsi "Saksassa", noin kolme viikkoa sitten, tuoden mukanaan pienen tytön tyllerön. Äiti ja tyttö voivat hyvin. Siitä luonnollisesti kasvaa yksi sankarit lisäksi riveihimme. Kirjeenvaihtaja.

WARREN, OHIO.

Naistenpäivän vietto tullaan järjestämään ompeluseuran naisten toimesta helmikuun aikana. Tilaisuudesta tulee muodostumaan arvokas agitaation-iltana, jonne koetetaan ohjelma saada oikein ensiluokaisia, m. m. tulee laulua naiskööriä, jonka tilaisuutta varten harjoituttaa tov. Eklund, ynnä paljon muuta hyvää ohjelmaa. Toverittaren naistenpäivänumerossa tullaan jakamaan samaa tilaisuudessa kaikille sellisille, joille ei tule Toveritarta. Siis koettakaa seurata paikallisia ilmoituksia, joissa tarkemmin määrätään milloin ne on.

Ne ompeluseuran myyjäiset alkavat myöskin läheltä, joten kehoitetaan kaikkia niitä, jotka ovat luvanneet lahjoittaa töitä, valmistamaan ne. Sa-